

Verslag concept

Commissie Landelijk Gebied

Datum commissievergadering	:	12 oktober 2023
commissievoorzitter	:	Dh. C. Vonk
commissie-adviseur	:	Dh. C. Borst
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / corne.borst@noord-holland.nl

Aanwezig:

commissievoorzitter	:	Dh. C. Vonk
commissie-adviseur	:	Dh. C. Borst
Leden van de commissie	:	BBB dh. G. Vendrig, mw. D. Sijbenga, dh. T. Van der Mark
		VVD dh. P. Dijkman, mw. G. Bakker
		GroenLinks Statenleden T. Van Wijnen, R. Bwefar
		D66 dh. S. Mulder, mw. K. Jansen
		PvdA dh. T. Wallaart, dh. J. Stam
		JA21 dh. I. Mantel, mw. C. Gordijn
		CDA mw. W. Koning-Hoeve, dh. S. Dijk
		FvD dh. J. Dessing, mw. R. De Knecht
		PvdD Statenleden I. Kostić, I. Haas
		PVV dh. R. van Tiggelen, dh. D. de Moel
		SP mw. R. Alberts, dh. M. Dijkse
		CU dh. M. Klein, mw. J. Hoogendoorn-van der Maarl
		50PLUS mw. A. van der Helm-Chandansingh (50PLUS), dh. V. de Jong
		Volt mw. J. Schneemann, dh. B. Bonekamp
Gedeputeerden	:	Mw. R. Kocken (GroenLinks), dh. J. Beemsterboer (BBB)
Afwezig:	:	-
<i>(Met bericht van verhindering)</i>		
Notulist	:	mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

5

- 1 Heropening en mededelingen
- 7 B-agenda Landbouw, Visserij, Dierenwelzijn, Faunabeheer, PPLG en Cultureel Erfgoed (gedeputeerde Beemsterboer)
- 7.a Afhandeling M133-2022 organiseren expertmeeting Retailorganisaties
- 10 7.b Afhandeling M214-2021 broedplaats blakende bollen
- 7.c Afhandeling M205-2022 hernieuwde aandacht biologische landbouw
- 7.d Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) maandelijks op de agenda
- 8 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer

9 Sluiting

15

1 Heropening en mededelingen

20 De **voorzitter** heropent de commissievergadering om 18.16 uur en heet de aanwezigen van harte welkom.

7 B-agenda Landbouw, Visserij, Dierenwelzijn, Faunabeheer, PPLG en Cultureel Erfgoed (gedeputeerde Beemsterboer)

7.a Afhandeling M133-2022 organiseren expertmeeting Retailorganisaties

25 *Op 4 juli 2022 is motie 133-2022 aangenomen. Ter uitvoering van de motie zijn er gesprekken georganiseerd met een aantal Noord-Hollandse supermarkten. De opbrengst van deze gesprekken worden meegenomen bij de provinciale invulling van de Uitvoeringagenda Voedselvisie 2023-2024. De commissie is gevraagd bijgaande brief met afdoeningsvoorstel met elkaar en*
30 *gedeputeerde te bespreken. De commissie wordt gevraagd of motie 133-2022 als afgedaan kan worden beschouwd.*

Eerste termijn commissie

35 Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) bedankt voor de ontvangen brief en het expertmeetingverslag. Ze merkt op dat uit het verslag blijkt dat supermarkten zichzelf niet als cruciaal zien in het bijdragen aan een beter verdienmodel voor boeren. Ze geeft aan dat de ChristenUnie juist hoopt dat supermarkten deze rol wél op zich nemen. Ze is niet voor het idee om supermarkten te dwingen enkel biologische melk te verkopen, zoals gesuggereerd in de achtste aanbeveling. Ze gelooft dat er meer innovatieve oplossingen mogelijk zijn.

40 Mevrouw Hoogendoorn-van der Maarl benadrukt tevens het belang van de plaatsing van biologische producten in de supermarktschappen. Ze vraagt zich af of deze producten toegankelijk zijn geplaatst of juist moeilijk bereikbaar. Daarnaast pleit ze voor meer aandacht voor lokaal geproduceerde waren, te beginnen met het promoten van Nederlandse producten en vervolgens die uit Noord-Holland.

45 Ze merkt op dat ze regelmatig in het verslag de rol van het expertteam tegenkomt in een adviserende capaciteit. Ze uit haar vertrouwen in dit team en is benieuwd naar verdere adviezen die ze zullen geven. Ondanks dat ze de huidige motie als afgerond beschouwt, benadrukt ze het belang van voortzetting. Ze vraagt wat de provincie van plan is om ervoor te zorgen dat deze kwestie op de agenda blijft en wat de concrete vervolgstappen zullen zijn.

50 Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) uit haar tevredenheid dat de motie besproken is en dat er een expertmeeting met retailorganisaties heeft plaatsgevonden. Ze beschouwt de motie als afgehandeld. Echter, in de ontvangen brief staat een opmerking over de mogelijkheid van een technische briefing indien er behoefte is aan meer informatie. Ondanks dat er duidelijk is
55 aangegeven welke partijen betrokken zijn geweest bij de gesprekken, is haar nieuwsgierigheid geprikkeld om meer te weten te komen. Daarom geeft ze aan dat 50PLUS graag een technische briefing zou willen bijwonen. Ze hoopt dat de indiener van de motie, in dit geval de ChristenUnie, ook openstaat voor dit voorstel.

60 Mevrouw **Bakker** (VVD) spreekt haar waardering uit voor de motie en vindt het positief dat er een expertmeeting heeft plaatsgevonden. Ze richt zich specifiek op aanbeveling twee, waarin het voorstel staat om via het expertteam van de voedselvisie in contact te blijven met de supermarkten in Noord-Holland. Dit ziet zij als een goede stap. Echter, ze merkt op dat de echte

65 winst volgens haar ligt bij de inkoopcombinaties van de supermarkten. Ze vindt het opmerkelijk dat deze inkoopcombinaties niet genoemd worden in de afhandeling van de motie. Desondanks geeft ze aan dat de VVD het eens is met de afhandeling van de motie.

70 Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat de motie voor haar fractie partij als afgehandeld wordt beschouwd. Zij voegt hieraan toe dat ze zich aansluiten bij de oproep van de ChristenUnie om hieraan voortdurend aandacht te blijven schenken. Daarnaast zou Statenlid Van Wijnen graag zien dat de motie zelf wordt opgenomen bij de bijgevoegde documenten, omdat zij de overwegingen in de motie vaak informatief vindt. Zo kan zij ook direct zien wie de motie heeft ingediend.

75 **De voorzitter** omarmt dit voorstel en zegt toe dit op te nemen in de procedure.

Mevrouw **Haas** (PvdD) geeft aan dat haar partij zich aansluit bij de opmerkingen van de voorgaande sprekers. Ze benadrukt het belang van verdere gesprekken met supermarkten, omdat deze weliswaar groene taal spreken, maar niet noodzakelijkerwijs groene acties ondernemen. Ze heeft een specifieke vraag voor GS: of supermarkten in het rapport van QuestionMark nog mogelijkheden voor verbetering zien en of er plannen zijn om hierover met de supermarkten in gesprek te gaan.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten
85 Gedeputeerde **Beemsterboer** bedankt de aanwezigen voor het erkennen van de inspanningen die zijn gepleegd met betrekking tot de motie en is blij dat deze als afgehandeld wordt beschouwd. Hij geeft aan dat ze via het programma Voedsel verbindt en bijbehorende overlegtafels in contact blijven met de supermarktorganisaties. De gedeputeerde meldt dat hij recentelijk een gesprek heeft gehad waarin Albert Heijn een presentatie gaf en openstond voor vragen over dit
90 onderwerp.

Over de suggestie van 50PLUS voor een technische briefing zegt hij dat dit altijd mogelijk is als er behoefte aan is. Afhankelijk van de interesse hiervoor, is hij bereid dit te faciliteren.

95 In reactie op de VVD's opmerking over inkoopcombinaties geeft hij aan dat de oorspronkelijke motie hier niet specifiek om vroeg. Tot dusver richt de focus zich op het verkrijgen van schapruimte voor de producten in kwestie. Desalniettemin stimuleert de opmerking van de VVD hem tot nadenken. Mocht er een reden zijn om hier meer aandacht aan te besteden, dan verwacht hij dat dit zal plaatsvinden via het programma Voedsel verbindt. Zijn eerste gedachte is
100 dat er vooral mogelijkheden liggen bij de supermarktorganisaties en franchisers om meer schapruimte te maken.

Ten slotte, in antwoord op de vraag van de Partij voor de Dieren over het QuestionMark rapport, geeft hij toe dat hij niet precies weet over welk rapport het gaat en dat hij daarom geen direct
105 antwoord kan geven.

Mevrouw **Haas** (PvdD) refereert aan het rapport over een onderzoek van NGO's naar de inzet van supermarkten om meer biologische producten in de schappen te krijgen. De vraag is of GS dit rapport wil gebruiken om verbeteringen door te voeren.

110

Tweede termijn commissie

Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) vraagt of de gedeputeerde wel of geen toezegging heeft gedaan om een technische briefing te organiseren.

- 115 De **voorzitter** inventariseert of er voldoende belangstelling voor is en constateert dat dat het geval is. Er zal in samenspraak met gedeputeerde Beemsterboer worden gekeken naar wat er mogelijk is.

- De voorzitter constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken en dat motie M133–2022
120 als afgedaan kan worden beschouwd.

7.b Afhandeling M214–2021 broedplaats blakende bollen

- Provinciale Staten hebben met motie M214–2022 het college van opgeroepen om het fieldlab bloembollen een impuls te geven. Het college informeert Provinciale Staten op welke wijze invulling*
125 *is gegeven aan deze motie. De commissie is gevraagd bijgaande brief met afdoeningsvoorstel, met elkaar en gedeputeerde bespreken. De commissie wordt gevraagd of motie 214–2022 als afgedaan kan worden beschouwd.*

Schorsing van 18.32 tot 18.34 uur

- 130 Mevrouw **Van Straaten** vertegenwoordiger van Sprinkl, spreekt over de groeiende vraag naar biologische bollen en het stagnerende aanbod. Sprinkl, gevestigd in Amsterdam, verkoopt biologische planten en bloembollen. Ze merkt op dat ondanks de druk van verschillende belanghebbenden, de bloembollensector traag overstapt op biologische teelt. In Noord–Holland
135 zijn slechts drie biologische kwekers uit een totaal van 521, een cijfer dat in de afgelopen zes jaar weinig veranderd is.

- Mevrouw Van Straaten benadrukt het probleem van waterkwaliteit, gezien de hoge percentages pesticiden gebruikt in de bollenteelt, zoals het feit dat een kwart van al het glyfosaat in Nederland
140 voor de bollenteelt wordt gebruikt.

Ze prijst de inspanningen van John Huiberts, een van de drie biologische kwekers in Noord–Holland, die aantoonde dat grootschalige biologische bollenteelt mogelijk en winstgevend is. Er is een behoefte aan meer kwekers zoals hij om de biologische teeltsector te versterken.

- 145 Mevrouw Van Straaten komt met vier concrete voorstellen:

1. Benut de inkoopkracht van provinciale en gemeentelijke instellingen in Noord–Holland om alleen biologisch in te kopen, waardoor de overstap voor andere kwekers aantrekkelijker wordt.
2. Bied financiële steun aan pioniers in de biologische teelt.
- 150 3. Zorg voor lastenverlichting voor biologische bollentelers, zoals een verlaging van de waterschapsbelasting gezien hun bijdrage aan waterzuivering.
4. Ondersteun en moedig biologische koplopers aan, vooral onder jonge ondernemers.

- Deze stappen dragen bij aan het dichterbij komen van de Europese doelstelling van 15% biologische
155 landbouw tegen 2030 en versnellen de verduurzaming van de reguliere teelt. Ze benadrukt dat innovaties vanuit de biologische sector naar de reguliere sector zullen gaan en niet andersom. Ze besluit met het argument dat de markt alleen niet zal zorgen voor de nodige verandering.

Biologische kwekers hebben momenteel niet dezelfde voordelen als hun reguliere tegenhangers. Ze pleit voor provinciale ondersteuning voor biologische kwekers, omdat zij cruciaal zijn voor een duurzame toekomst in de bollenteelt.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw **Haas** (PvdD) dankt mevrouw Van Straaten voor haar inspraak. Misschien Haas schrikt van het feit dat de heer Huiberts niet is betaald door Fieldlab. Hij voldoet aan alle voorwaarden en geldt als pionier in zijn vakgebied.

Mevrouw **Van Straaten** benadrukt het belang van financiële ondersteuning voor pioniers zoals de heer Huiberts. Hoewel zijn project ondersteuning krijgt van Fieldlab, heeft de heer Huiberts zelf geen directe vergoeding ontvangen. Ze wijst erop dat de heer Huiberts een cruciale rol speelt door zijn kennis te delen en de sector te innoveren, maar deze inspanningen worden momenteel niet financieel erkend. Naast zijn bijdrage aan kennisdeling, heeft hij ook de verantwoordelijkheid om zijn eigen kwekerij winstgevend te houden. Het zou daarom rechtvaardig zijn om hem te vergoeden voor de extra inspanningen die hij levert voor de sector.

Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) dankt de insprekerster voor haar inspirerende verhaal. De vraag is wat mevrouw Van Straaten nodig heeft om ook andere ondernemers te inspireren de overstap te maken naar biologisch.

Mevrouw **Van Straaten** benadrukt dat het aanbod een cruciale factor is in hun branche. Ze gelooft dat als het aanbod van biologische producten toeneemt, de vraag automatisch zal volgen. Ze ziet een snelle toename van de vraag als overheden – gemeenten en provincies – zich richten op een beleid van biologische inkoop. Dit zou de sector aanzienlijk vooruithelpen. Mevrouw Van Straaten legt uit dat veel retailers in de sierteeltsector een andere achtergrond hebben dan organisaties die zich focussen op biodiversiteitsherstel, zoals de hare. De uitdaging voor deze retailers is dat biologische producten moeilijk te verkopen zijn naast gangbare producten. Als slechts een klein percentage van hun assortiment biologisch is, kan het voor hen lastig zijn om de voordelen van deze biologische producten goed te communiceren zonder de rest van hun assortiment in een verkeerd daglicht te stellen. Daarom zou een kweker als John Huiberts enorm profiteren van inkooprichtlijnen en van partijen die kiezen voor een volledig biologisch aanbod, net zoals het bedrijf Hak doet met hun groenten.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) deelt de oproep van mevrouw Van Straaten om zich uit te spreken ten behoeve van koplopers. Mevrouw Van Wijnen is benieuwd wie John Huiberts is. Zijn naam is meerdere keren genoemd.

Mevrouw **Van Straaten** antwoordt dat John Huiberts een van hun telers is en dat Sprinkl'r zijn bloembollen verkoopt. Ze benadrukt het probleem van continuïteit in de biologische teelt. Gezien het feit dat John Huiberts al wat ouder is, onderstreept ze het belang van het hebben van meerdere aanbieders naast John. Mevrouw Van Straaten spreekt zowel namens Sprinkl'r als namens John Huiberts wanneer ze stelt dat het biologische ecosysteem, in de gehele keten, behoefte heeft aan meer aanbod.

Mevrouw **Bakker** (VVD) bedankt voor de toelichting. Ze heeft opgemerkt dat er een voortrekkersrol wordt vervuld en dat er reeds een verzoek bij de provincie is ingediend. Ze merkt op dat er een positieve respons is geweest op de EFRO-aanvraag voor subsidie. Ze geeft ook aan dat uit documenten blijkt dat het Ministerie van LNV geïnteresseerd is. Daarom vraagt ze zich af

205 wat de rol van het Ministerie van LNV in dit geheel is en of de Universiteit van Wageningen hierbij betrokken is.

Mevrouw **Van Straaten** geeft aan dat er wellicht een misverstand is. Ze benadrukt dat ze geen actieve deelnemer is van Fieldlab, maar dat ze spreekt over de biologische bollenteelt in algemene zin. Ze suggereert dat de gestelde vraag misschien beter gericht kan worden aan de
210 kwartiermaker van Fieldlab.

Mevrouw **Bakker** (VVD) stelt de vraag naar aanleiding van de afdoening van de motie. Het verzoek is de vraag neer te leggen bij degene die hierop antwoord kan geven.

De **voorzitter** verzoekt gedeputeerde Beemsterboer tijdens zijn termijn in te gaan op deze vraag.
215

De heer **Vendrig** (BBB) bedankt de spreker voor de duidelijke toelichting. Hij vraagt vervolgens of het bedrijf van de heer Huiberts ook bollen verkoopt op de internationale markt en of er problemen zijn met de afzet daar, met name in relatie tot de gevraagde kwaliteit van de bollen. Mevrouw **Van Straaten** geeft aan dat ze niet specifiek op de hoogte is van de exportactiviteiten
220 van John Huiberts en dat ze geen uitspraken kan doen over zijn export en de vraag die de heer Vendrig daarover stelde. Wel geeft ze aan dat voor de export vaak zeer schone bollen gewenst zijn en dat het realiseren van deze standaard biologisch mogelijk uitdagender is dan wanneer chemische bestrijdingsmiddelen worden ingezet.

225 De heer **De Jong** (50PLUS) vraagt zich af waarom de kwartiermaker uit de praktijk moet komen, aangezien deze onderneming een eigen belang heeft. De vraag is of een andere kwartiermaker, die geen belang heeft, niet ook gekwalificeerd zou kunnen zijn. Mevrouw **Van Straaten** benadrukt dat zij geen kwartiermaker is.

230 De **voorzitter** verzoekt gedeputeerde Beemsterboer tijdens zijn termijn in te gaan op deze vraag. De voorzitter dankt mevrouw Van Straaten voor haar inspraak.

Eerste termijn commissie

Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat voor hen de motie als afgehandeld beschouwd wordt.
235 Echter, ze blijven geïnteresseerd in de mogelijkheden om de door de spreker aangedragen punten verder te ontwikkelen.

De heer **De Jong** (50PLUS) geeft aan dat zijn fractie kennis heeft genomen van de respons van het college op motie M214–2021, welke betrekking heeft op de 'broedplaats blakende bollen'. Dit
240 initiatief is onder andere in het leven geroepen om scholieren, studenten en wetenschappers een plek voor ontmoeting en inspiratie te bieden. Een kwartiermaker met binding aan de sector zal worden aangesteld om te helpen bij de oprichting van Stichting Fieldlab Bol. Deze stichting speelt een cruciale rol voor de bollenteelt in Noord-Holland, met name bij het verder verduurzamen ervan. In 2022 is een subsidie toegekend en er is tevens een positieve beoordeling ontvangen
245 voor een subsidieaanvraag bij het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. De fractie van 50PLUS ondersteunt de inhoud van de brief, maar vraagt zich af wat het exacte bedrag is van de EFRO-subsidie die door GS van Noord-Holland is aangevraagd. 50PLUS beschouwt motie M214–2021 als afgedaan.

250 Mevrouw **Haas** (PvdD) vraagt wat GS gaat doen om op te schalen.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert op de vragen uit de commissie.

255 Hij informeert 50PLUS dat de EFRO-subsidie een bedrag van € 1 miljoen betreft.

Wat betreft de Partij voor de Dieren, merkt de gedeputeerde op dat er voor Fieldlab Bol op dit moment waarschijnlijk geen directe behoefte is aan verdere opschaling. Hij geeft aan dat er al een oproep is gedaan aan gemeenten om meer met biologische bollen te werken. Binnenkort
260 staat er ook een gesprek gepland met de gemeente Amsterdam. Aangezien in Amsterdam veel bollen in de buitenruimte worden gebruikt, ziet hij een kans om daar het gebruik van biologische bollen verder onder de aandacht te brengen.

265 De heer **De Jong** (50PLUS) dankt gedeputeerde Beemsterboer voor zijn antwoord.

De voorzitter constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken. Motie M214-2021 kan als afgedaan worden beschouwd.

7.c Afhandeling M205-2022 hernieuwde aandacht biologische landbouw

270 *Provinciale Staten hebben met motie M205-2022 het college opgeroepen om de biologische landbouw hernieuwde aandacht te geven. Het college informeert Provinciale Staten op welke wijze invulling wordt gegeven aan deze motie. De commissie is gevraagd bijgaande brief met afdoeningsvoorstel, met elkaar en gedeputeerde bespreken.*
De commissie wordt gevraagd of motie 205-2022 als afgedaan kan worden beschouwd.

275

Mevrouw **Haas** (PvdD) uit haar zorgen over twee specifieke punten. Ten eerste benadrukt ze dat biologische boeren te maken blijken te hebben met intimidatie, waardoor ze zich terughoudend opstellen en niet durven in te spreken. Ze vraagt het college van GS of ze bereid zijn in gesprek te gaan met deze boeren om hun zorgen te bespreken.

280

Daarnaast geeft mevrouw Haas aan dat het percentage biologische landbouw in de provincie achterblijft, bijvoorbeeld in vergelijking met provincies zoals Flevoland. Ze is benieuwd welke concrete beleidsinstrumenten de gedeputeerde wil inzetten om de biologische landbouw in de provincie te stimuleren. Ook informeert ze of er jaarlijks een evaluatie van deze inspanningen zal
285 plaatsvinden.

De heer **Vendrig** (BBB) vraagt waaruit blijkt dat biologische boeren zich geïntimideerd voelen. Het signaal van Partij voor de Dieren is zorgelijk. De heer Vendrig herkent deze signalen niet.

290 Mevrouw **Haas** (PvdD) benadrukt dat ze de BBB niet beschuldigt van bepaalde zaken. Ze geeft aan dat ze signalen heeft ontvangen die suggereren dat er als gevolg van intimidatie niet is ingesproken bij dit agendapunt.

Eerste termijn commissie

295 Mevrouw **De Knegt** (FvD) geeft aan dat ze het initiatief om meer focus te leggen op biologische landbouw in eerste instantie positief vindt. Echter, ze heeft hierbij enkele vragen. Ze benoemt dat biologische producten vaak duurder zijn dan niet-biologische producten en vraagt zich af welk effect een toename van biologische landbouw heeft op zowel de hoeveelheid voedselproductie

als de prijs ervan. Verder vraagt ze naar de kosten, zowel in tijd als geld, die een boer moet
300 maken om het biologische keurmerk te verkrijgen via Skal Biocontrole. Ze is benieuwd of deze
kosten een drempel vormen voor boeren om gecertificeerd te worden. Misschien, zo suggereert
ze, zijn er boeren die biologisch produceren zonder certificering. Ze benadrukt dat ze
biologische producten soms waardeert, maar ze vraagt zich af hoe duurzaam deze vorm van
landbouw is als de kosten stijgen en de voedselproductie daalt.

305 De heer **Stam** (PvdA) geeft aan dat hij begrijpt dat de motie mogelijk als afgedaan wordt
beschouwd. Echter, hij mist een gevoel van urgentie bij de besproken agendapunten. Hij wijst
erop dat als het doel is om in 2030 een kwart van het landbouwareaal biologisch te hebben, en
het huidige percentage slechts 4,7% is, er nog veel werk aan de winkel is. Hij vraagt zich af wie
310 verantwoordelijk is voor het behalen van dit doel en op welke manier dit zal gebeuren. Hoewel hij
aangeeft dat hij nog niet volledig op de hoogte is van het volledige dossier, daagt hij de
gedeputeerde uit om met meer urgentie te handelen.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat zij zich aansluit bij het eerdere betoog van de heer Stam
315 van PvdA over het belang van urgentie. Ook zij heeft twijfels over het als afgedaan beschouwen
van de motie. Hoewel er wordt gesproken over de mogelijkheden om biologische activiteiten in
de komende jaren te ondersteunen, vraagt Statenlid Van Wijnen zich af welke specifieke acties er
ondernomen worden en hoe daarover gecommuniceerd wordt. Voor haar is dat cruciale
informatie voordat zij kan beslissen of de motie inderdaad als afgedaan kan worden beschouwd
320 voor GroenLinks.

Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) geeft aan dat hoewel er een groeiende aandacht is
voor de biologische sector, het beeld mogelijk te positief wordt voorgesteld. Ze wijst op de
periode sinds 2011, waarin er weliswaar groei is geweest, maar deze groei is over een lange
325 periode gemeten. Uit recent nieuws blijkt dat veel biologische boeren stoppen vanwege gestegen
kosten en stagnerende verkoopprijzen. Ze benadrukt dat milieu- en diervriendelijk boeren
hogere kosten met zich meebrengt, waarvoor een eerlijke prijs nodig is. Als die prijs niet wordt
betaald, ziet ze het als een taak voor de provincie om hierop in te grijpen. Hoewel de CU van
mening is dat aan de vraag van de motie is voldaan en deze beschouwt als afgedaan, vraagt ze
330 zich af wat de provincie gaat doen om de groei van het biologische segment te versnellen.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert op de vragen en opmerkingen van de commissie. Als
antwoord op de laatste vraag benadrukt hij dat er actief wordt gekeken naar het uitbreiden van
335 biologische productie. Er bestaat ook de kans dat wanneer er meer aanbod van biologische
producten wordt gecreëerd, dit het ook lastiger maakt om daar nog een meerprijs voor te
realiseren. Dit verklaart wellicht waarom sommige biologische boeren stoppen, aangezien ze geen
extra prijs kunnen vragen voor hun hogere kosten. Hij gelooft dat het stimuleren van de vraag naar
biologische producten een effectievere aanpak zou zijn, niet alleen door de Provincie Noord-
340 Holland maar ook door andere overheden.

Over de opmerking van de Partij voor de Dieren betreffende de vermeende intimidatie van
biologische boeren zegt hij dat hij dit niet herkent. Hij vraagt zich af op basis waarvan deze
bewering met zoveel stelligheid is gedaan.

345

350 Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat als de provincie zich focust op het verhogen van het aanbod, het wellicht jaren duurt voordat er resultaat te zien is vanwege de traagheid van het overheidsapparaat. Als ze nu stoppen met het stimuleren van het aanbod, zou dat betekenen dat ze de komende vijf tot acht jaar geen toename van het aanbod verwachten. Ze maakt zich zorgen over dit gebrek aan flexibiliteit. Statenlid Van Wijnen vraagt zich af of dit betekent dat gedeputeerde Beemsterboer niet echt bereid is om het biologische aanbod te vergroten.

355 Gedeputeerde **Beemsterboer** benadrukt dat, ondanks zijn uitgesproken zorg, de inspanningen niet stoppen. Hij wil vooral aangeven dat bij het stimuleren van een groter aanbod in de biologische sector, het ook cruciaal is om aandacht te hebben voor de vraagzijde.

360 Mevrouw **Haas** (PvdD) benadrukt dat de intimidaties plaatsvinden tussen boeren onderling en dat het daarom te verklaren is dat de gedeputeerde hier niet van op de hoogte is. Verder sluit mevrouw Haas zich aan bij het pleidooi van GroenLinks.

365 Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat hij het een ernstige beschuldiging vindt dat er gesuggereerd wordt dat boeren elkaar zodanig intimideren dat sommigen bang zijn om zich openlijk uit te spreken. Hij benadrukt dat zulke serieuze aantijgingen met bewijs ondersteund moeten worden voordat ze in een openbare vergadering worden geuit.

370 Statenlid **Van Wijnen** (GL) merkt op dat gedeputeerde Beemsterboer het een ernstige beschuldiging vindt. Zij begrijpt dit wellicht. Statenlid Van Wijnen vraagt de gedeputeerde ook om zich uit te spreken over de ernst van het signaal dat hiermee wordt afgegeven.

375 Gedeputeerde **Beemsterboer** heeft aangegeven dat hij zich niet voor kan stellen dat het waar is, omdat hij niet dit gedrag tussen boeren onderling herkent.

380 Mevrouw **Schneemann** (Volt) vraagt of gedeputeerde Beemsterboer het met haar eens is dat als er signalen zijn dat boeren bedreigd zijn, er moet worden uitgezocht of dit het geval is en wat eraan gedaan kan worden.

385 Gedeputeerde **Beemsterboer** adviseert om eerst de signalen te onderzoeken voordat deze met een zekere stelligheid in de vergadering worden gedeeld.

390 Mevrouw **Schneemann** (Volt) bedoelde in haar eerdere reactie dat het initiatief bij de provincie Noord-Holland ligt, omdat zij aanneemt dat de provincie dergelijke signalen serieus wil nemen.

395 Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt toe te onderzoeken welke signalen er zijn en gesprekken te voeren met boeren die zich geïntimideerd voelen en hun omgeving om te achterhalen wat er precies aan de hand is.

400 De gedeputeerde vervolgt met de beantwoording van de vragen. In reactie op diverse fracties benadrukt de gedeputeerde dat er in reactie op de motie al schriftelijk is aangegeven wat de provincie doet met betrekking tot de sense of urgency en biologische landbouw. Het programma Voedsel verbindt speelt hierin een rol, en de provincie promoot en koopt ook actief biologische producten in.

Verder gaat hij in op de opmerkingen van Forum voor Democratie over het effect op volume en prijs. Meestal is het volume lager en de prijs hoger voor biologische producten. Over de kosten van de Skal-certificering merkt hij op dat een boer die overstapt naar biologische landbouw gedurende twee jaar wel de biologische kosten draagt, maar de opbrengsten van biologische producten nog niet kan realiseren, omdat de producten nog niet als biologisch kunnen worden aangemerkt. Voor specifieke kosten van de Skal-certificering adviseert hij rechtstreeks contact op te nemen met Skal.

400 Statenlid **Van Wijnen** (GL) reageert op de opmerking van de gedeputeerde over biologische productie. Ze vraagt zich af wat de meerwaarde is van zijn algemene opmerking over hogere prijzen en lagere volumes. Ze wil weten of dit specifiek betrekking heeft op de productie in Noord-Holland en merkt op dat het antwoord van de gedeputeerde overkomt als een snelle, niet doordachte mening.

405 Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat hij niet zeker weet of er specifieke cijfers beschikbaar zijn over het volume en de prijs van biologische landbouw in Noord-Holland. Echter, hij gelooft dat er op nationaal niveau wel gegevens over dit onderwerp te vinden zijn en biedt aan om deze te zoeken als dit Statenlid Van Wijnen zou helpen.

410 Statenlid **Van Wijnen** (GL) concludeert dat dit antwoord een eerlijker beeld geeft dan slechts een weergave van een gevoel.

Tweede termijn commissie

415 De heer **Stam** (PvdA) geeft aan dat hij de gedeputeerde eerder de kans heeft gegeven om te reflecteren op de huidige situatie en de beoogde situatie voor 2030. Hij uit zijn teleurstelling over het antwoord van de gedeputeerde dat zich beperkt tot wat er op papier staat. Hoewel hij begrip toont dat de vraag wellicht onverwacht kwam voor de gedeputeerde, benadrukt de heer Stam het belang van het onderwerp. Hij wijst op het grote verschil tussen het huidige areaal van 4,7% en
420 het doel van 25% in 2030. Hij benadrukt de noodzaak om meer actie te ondernemen dan wat momenteel op papier is vastgelegd en probeert het gevoel van urgentie te versterken bij de gedeputeerde.

425 Mevrouw **Haas** (PvdD) sluit zich aan bij de opmerkingen van de PvdA. Ze benadrukt dat haar partij de motie niet als afgehandeld ziet. Er is meer actie vereist om het doel van 25% biologische productie in 2030 te behalen. Ze roept het college van Gedeputeerde Staten (GS) op om een grotere inspanning te tonen ter ondersteuning van de biologische sector.

430 Statenlid **Van Wijnen** (GL) sluit zich aan bij het betoog van de fracties Partij van de Arbeid en Partij voor de Dieren.

Tweede commissie Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert op de oproepen van de Partij van de Dieren, PvdA en GroenLinks. Hij erkent de noodzaak van een gesprek over de doelstellingen rondom biologische landbouw. Hij wijst erop dat Europa streeft naar 25% biologische landbouw, terwijl het nationale beleid een doel van 15% hanteert. Dit is aanzienlijk meer dan de huidige 4,7%. De gedeputeerde ziet de waarde in van een bredere discussie hierover binnen de Staten of de commissie. Echter, hij
435 vraagt zich af of het koppelen van deze discussie aan de huidige motie de juiste aanpak is. Hij stelt voor om de motie als afgedaan te beschouwen en zegt toe om vervolgens, wellicht in

440 samenwerking met de griffie, te kijken hoe ze een diepgaand gesprek over biologische ambities kunnen organiseren.

De voorzitter constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken. Hoewel de fracties van Partij voor de Dieren, GroenLinks en SP tegen het afdoen van de motie zijn, is een meerderheid voor
445 afdoening. Hierdoor is de motie als afgedaan beschouwd.

7.d Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) maandelijks op de agenda

Het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPPL) komt maandelijks terug op de agenda.

*Gedeputeerde Beemsterboer zal mondeling de stand van zaken meedelen. De commissieleden
450 hebben de mogelijkheid om vragen te stellen over het PPLG.*

Gedeputeerde **Beemsterboer** schetst in grote lijnen de stand van zaken en geeft aan dat hij de aanwezigen schriftelijk een overzicht van de stand van zaken zal sturen. Hij licht toe dat op 27 juni, nog in de oude samenstelling, de startversie van het PPLG is vastgesteld. Op 21 september is
455 er een drukbezocht congres georganiseerd over deze startversie. Tijdens dit congres hebben zowel vertegenwoordigers van de natuur- als van de landbouwsectie hun visie gedeeld. Het doel was om beide partijen dichter bij elkaar te brengen en samen naar oplossingen te zoeken die zowel de natuur als de landbouw ten goede komen. Na afloop van het congres was de algemene indruk dat dit doel redelijk goed is bereikt.

460 Gedeputeerde Beemsterboer merkt op dat het door het kabinet toegezegde bedrag van 24 miljard euro voor het Nationaal Programma Landelijk Gebied ruim is overschreden. Daardoor zou de 1,3 miljard euro die zij voor hun PPLG hebben aangevraagd mogelijk naar 800 miljoen euro worden teruggebracht. De minister heeft echter nog geen definitieve duidelijkheid gegeven over het
465 uiteindelijke bedrag, mede door de recente val van het kabinet.

Verder vermeldt hij dat de ecologische en wetenschappelijke beoordeling van de PPLG's die door de provincies zijn ingediend, pas volgende zomer wordt verwacht. Dit kan leiden tot vertraging in de definitieve vaststelling van hun PPLG. Er zijn echter al koploperprojecten ingediend ter waarde van
470 80 miljoen euro. Alle provincies hebben dit gedaan. De minister heeft benadrukt dat er financiële steun voor deze projecten komt. Deze projecten worden momenteel beoordeeld en er wordt verwacht dat ze begin volgend jaar van start kunnen gaan.

Tot slot benadrukt Gedeputeerde Beemsterboer dat hij een uitgebreider schriftelijk overzicht zal

475 De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw **Van der Helm-Chandansingh** (50PLUS) vraagt naar de exacte datum waarop de startversie beschikbaar komt. Daarnaast wil ze weten of, gezien het feit dat het nu bijna half oktober is, er al een financiële toezegging van het Rijk is voor de 80 miljoen euro die is
480 aangevraagd voor de koploperprojecten die mogelijk in januari van start gaan.

De heer **Stam** (PvdA) geeft aan dat hij moeite heeft om grip te krijgen op het PPLG en de relatie met andere natuurplannen en beschikbare middelen. Hij merkt op dat hij soms het gevoel heeft aan verschillende 'touwtjes' te moeten trekken om de zaken te begrijpen, wat mogelijk te wijten
485 is aan zijn onervarenheid met dit dossier. Als hij naar de uitleg van de gedeputeerde luistert over koploperprojecten en de uitdagingen rond het besluitvormingsproces, zoals de ecologische toets

die pas in de zomer komt, raakt hij nog meer in verwarring over het proces. De heer Stam stelt voor dat de gedeputeerde een schriftelijke update naar elke commissie stuurt in plaats van mondeling informatie te verstrekken. Hij benadrukt dat hij zelf ook verder gaat zoeken naar meer
490 duidelijkheid, zodat hij de inwoners van de verschillende gemeenten kan uitleggen hoe het zit. Voor nu blijft het proces voor hem nog enigszins onduidelijk.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft aan zich te herkennen in het betoog van de heer Stam. Hoewel zij aangeeft beter op de hoogte te zijn, had zij graag vooraf een schriftelijk overzicht ontvangen.
495 Statenlid Van Wijnen hoopt dat dit in de toekomst wel mogelijk is, zodat de leden zich beter kunnen voorbereiden en gerichtere vragen kunnen stellen. Een van die vragen is bijvoorbeeld welke projecten onder de koploperprojecten vallen, of ze allemaal financieerbaar zijn, en hoe de selectie plaatsvindt. Verder is Statenlid Van Wijnen geïnteresseerd in de consequenties van het mogelijke uitstel van financiering. Dit uitstel is al enige tijd bekend. Ze benadrukt ook dat het
500 provinciale beleid verweven is in de PPLG's en vraagt zich af wat de impact van uitstel op dit beleid zou zijn.

Mevrouw **Haas** (PvdD) sluit zich aan bij de wens om eerder informatie van GS te ontvangen. Ze informeert of GS de reactie die ze al van het Rijk hebben gekregen, alvast aan de Provinciale
505 Staten kunnen worden doorgestuurd.

Over de koploperprojecten merkt ze op dat het voor haar partij belangrijk is dat de projecten die gekozen worden ook gunstig zijn voor dierenwelzijn. Ze refereert hierbij aan de eerder vastgestelde Voedselvisie en vraagt de gedeputeerde om dit te bevestigen.
510

Schorsing van 19.26 tot 19.29 uur.

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat hij in zijn eerdere reactie mogelijk niet helder was over de tachtig miljoen waar 50PLUS naar vroeg. Hij bevestigt dat er in de beginmaanden van het
515 komende jaar duidelijkheid komt van de minister over het beschikbare budget voor de koploperprojecten. Deze financiële ondersteuning is essentieel voordat deze projecten kunnen starten. De verwachting is dat dit geld er komt, aangezien de minister positieve signalen heeft gegeven over haar inzet en verwachtingen hieromtrent.

Op de vraag van de Partij van de Arbeid over de verhouding tussen de verschillende projecten, erkent Gedeputeerde Beemsterboer dat dit soms ook voor hem een uitdaging is. Hij licht toe dat de provincie enkele miljoenen beschikbaar heeft voor dergelijke projecten. Voor de koploperprojecten is tachtig miljoen aangevraagd bij het Rijk, een bedrag dat zij naar verwachting volledig nodig hebben. Deze aanvraag is al eerder ingediend. De totale financieringsaanvraag voor het PPLG,
525 inclusief alle natuuraankopen, bedraagt 1,6 miljard. Echter, de minister heeft gesuggereerd dat het maximaal beschikbare bedrag voor Noord-Holland eerder rond de € 800 miljoen zal liggen. Het definitieve besluit over deze financiering wordt verwacht in de tweede helft van het volgende jaar. Hij benadrukt dat voor veel ambities de provincie sterk afhankelijk is van de financiering door het Rijk.
530

Vervolgens gaat de gedeputeerde in op het verzoek voor schriftelijke informatie. Hoewel er gekeken is of dit voor de huidige vergadering al mogelijk was, bleek hier een GS-besluit voor nodig te zijn. De informatie zal sowieso schriftelijk naar de commissie komen. Daarnaast stelt de

gedeputeerde voor de schriftelijke informatie voorafgaand aan toekomstige commissies te delen,
535 zodat de bespreking ervan tot meer diepgang kan leiden.

De heer **Stam** (PvdA) waardeert de inzet om tachtig miljoen te verkrijgen voor de
koploperprojecten. Echter, hij vraagt zich af of deze projecten deel uitmaken van het PPLG,
540 waarover nog geen besluit is genomen. Hij vindt het lastig om de procedures te begrijpen. Als hij
dit begrijpt, kan hij beter een standpunt innemen over de koploperprojecten, maar mogelijk zijn
deze in de vorige Statenperiode al vastgesteld. Deze vragen komen voort uit onduidelijkheid over
het proces en wanneer bepaalde zaken worden vastgesteld.

Gedeputeerde **Beemsterboer** erkent dat er aanzienlijke onduidelijkheid en complexiteit in het
545 proces zit. Hij merkt op dat provincies vaak onder druk staan om hun documenten tijdig bij het
Rijk in te dienen. Dit was ook het geval bij de startversie van het PPLG. Vervolgens geeft het Rijk
aan dat ze meer tijd nodig hebben dan oorspronkelijk verwacht. Dit komt mede door de val van het
kabinet. De gedeputeerde benadrukt dat dit geen verwijt is, maakt dat dit het proces wel
ingewikkeld maakt. Hij bevestigt dat de koploperprojecten een onderdeel vormen van het PPLG.
550 Deze projecten worden specifiek vanuit het PPLG geselecteerd. **Gedeputeerde Beemsterboer**
begrijpt dat er behoefte is aan meer informatie hierover. Hij meldt dat er een overzicht bestaat van
de aangevraagde koploperprojecten en zegt toe dit overzicht te zullen verstrekken.

De heer **Stam** (PvdA) vraagt waar de besluitvorming over de koploperprojecten plaatsvindt.
555

Gedeputeerde **Beemsterboer** licht toe dat er momenteel een aanvraag ligt bij het ministerie
betreffende de koploperprojecten. Na ontvangst van een reactie van het ministerie, zal er binnen
GS een besluit worden genomen over de daadwerkelijke uitvoering van deze projecten.

560 Mevrouw **Haas** (PvdD) merkt op dat volgens de gedeputeerde de provincie sterk afhankelijk is van
financiering door het Rijk. Ze vraagt wat GS gaat ondernemen om bij het Rijk aan te dringen op
ondersteuning.

Gedeputeerde **Beemsterboer** benadrukt dat de provincie sterk afhankelijk is van de financiële
565 middelen van het Rijk. Hij geeft aan dat de bedragen die bij het Rijk zijn aangevraagd, aanzienlijk
hoger zijn dan hun eigen begroting. De definitieve beoordeling van het Rijk over de startversie
vindt pas in de tweede helft van het komende jaar plaats. Daarna beslist het kabinet of de provincie
het aangevraagde geld daadwerkelijk zal ontvangen. Hij verwacht nog de nodige gesprekken
hierover met Den Haag.

570 Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt de gedeputeerde PS te informeren gedurende het hele proces
van de koploperprojecten.

Gedeputeerde Beemsterboer licht toe dat het besluitvormingsproces omtrent de koploperprojecten
575 onder de bevoegdheid van GS valt. De Provinciale Staten zijn hierover geïnformeerd middels een
brief, waarin ook de betreffende projecten zijn beschreven. Deze projecten zijn nu ter goedkeuring
ingediend bij het Rijk. Indien het benodigde budget van het Rijk wordt toegekend, zal GS beslissen
of de projecten daadwerkelijk uitgevoerd gaan worden. **Gedeputeerde Beemsterboer** zegt toe PS te
informeren over de ontwikkelingen.

580

Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) geeft aan dat de besluitvorming bij GS ligt. Ze vraagt zich af op welk moment PS nog betrokken worden in het besluitvormingsproces over de volgorde van de koploperprojecten.

585 Gedeputeerde **Beemsterboer** memoreert dat er nog geen zekerheid is over de € 800 miljoen die de provincie mogelijk van het Rijk ontvangt. In de tweede helft van het komende jaar besluit het Rijk over de toewijzing van deze middelen en het exacte bedrag dat beschikbaar wordt gesteld. Hoewel de provincie in totaal ongeveer 1,6 miljard heeft aangevraagd, is er nog onzekerheid over het uiteindelijke bedrag. Hij benadrukt dat deze onzekerheid in alle provincies speelt. Wat betreft de
590 koploperprojecten, zijn de Provinciale Staten hierover per brief geïnformeerd. De gedeputeerde zegt toe deze brief opnieuw te versturen voor de nieuwe Statenleden die er mogelijk nog niet van op de hoogte zijn. Hij geeft aan dat, zodra de budgetten voor de koploperprojecten beschikbaar zijn, deze projecten direct van start zullen gaan zonder verdere discussie over de volgorde van uitvoering.

595 Mevrouw **Van der Helm–Chandansingh** (50PLUS) vraagt zich af wat de rol is van de Provinciale Staten met betrekking tot de koploperprojecten ten aanzien van de beslissingen omtrent de volgorde en omvang van de uitvoering. Ze gaat ervan uit dat dergelijke beslissingen door PS worden genomen en wenst hierover verduidelijking van de gedeputeerde.

600 Gedeputeerde **Beemsterboer** licht toe dat er een verzoek is ingediend voor zeven koploperprojecten, welke zelf ook weer bestaan uit verschillende deelprojecten. De verwachting is dat er in het eerste kwartaal van het komende jaar een reactie komt van het kabinet op dit verzoek. Hij hoopt dat deze reactie gepaard gaat met de toegezegde financiële middelen. Als het volledige
605 budget wordt toegekend, heeft de provincie de middelen om alle aangevraagde koploperprojecten uit te voeren. Hoewel de Provinciale Staten hierover geïnformeerd zullen worden, is er geen sprake van een discussie over de volgorde van uitvoering. Dit komt omdat het aangevraagde bedrag het totale budget dekt voor alle ingediende koploperprojecten. Wel kan PS eventueel besluiten om een project niet uit te voeren.

610 De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

8 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer

615 *Rondvraag inzake brief Nederlandse Archeologievereniging, ingediend door GroenLinks.*

Statenlid **Van Wijnen** (GL) haalt een brief van de Nederlandse Archeologievereniging aan. Deze vereniging heeft zorgen geuit over de vraag of gemeenten hun taken wel naar behoren kunnen vervullen. Hoewel deze vragen reeds zijn verspreid, herhaalt ze deze nogmaals voor de
620 duidelijkheid. GroenLinks wil weten of de gedeputeerde bekend is met de inhoud van deze brief. Daarnaast vraagt Statenlid Van Wijnen of de gedeputeerde bereid is om in gesprek te gaan met de Nederlandse Archeologievereniging over hun zorgen en of hij deze bevindingen wil delen met Provinciale Staten.

625 Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat zijn voorganger op dit dossier al in gesprek is gegaan met de Nederlandse Archeologievereniging en dat hij met de Staten het verslag van dit gesprek zal delen.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) dankt voor de toezegging en ziet het verslag graag tegemoet.

630

De **voorzitter** constateert dat er geen verdere (rond)vragen zijn en dat dit agendapunt voldoende is besproken.

9 Sluiting

635

De **voorzitter** dankt de commissie voor haar inbreng en sluit de vergadering om 19.45 uur.

Sluiting om 19.45 uur.